

Regulamin Konkursu „SATYRYCZNY KOLAŻ”

1. Cele konkursu

Popularyzacja twórczości oraz pogłębienie wiedzy o życiu Wisławy Szymborskiej wśród dzieci, młodzieży i dorosłych w związku z przypadającą w tym roku 100. rocznicą urodzin i wyborem przez Senat RP poetki i noblistki Wisławy Szymborskiej na jedną z patronek 2023 roku. Pobudzenie wrażliwości plastycznej. Zachęcenie do aktywności twórczej. Propagowanie twórczego myślenia i kreatywności.

2. Organizator konkursu

Nasielski Ośrodek Kultury, ul. T. Kościuszki 12, 05-190 Nasielsk.

3. Założenia organizacyjne

Tematem przewodnim konkursu jest „Satyryczny kolaż”. Zadaniem konkursowym jest samodzielne, ręczne wykonanie pracy plastycznej w technice kolażu, inspirowanego limerkami Wisławy Szymborskiej. Każdy uczestnik może dostarczyć na konkurs jedną pracę plastyczną. Ostatecznym dniem oddania prac wraz z kartami zgłoszeń jest 2 czerwca 2023.

- Kolaż to technika artystyczna polegająca na tworzeniu kompozycji z różnych materiałów i tworzyw (np. skrawków gazet, fotografii lub ich kserokopii, papieru o różnej teksturze, bibuły, koralików, piór, słomy, korka itp.) i łączeniu ich na papierze lub płótnie. W kolażach wykorzystywane są też tradycyjne techniki plastyczne, takie jak farby, kredki czy ołówki.
- Przypadająca w tym roku 100. rocznica urodzin i wybór przez Senat RP poetki i noblistki Wisławy Szymborskiej na jedną z patronek 2023 roku stała się świetną okazją do zainteresowania się jej bogatą twórczością i życiem. Wisława Szymborska jest znana przede wszystkim dzięki swojej poezji. Poza tym pisała filozoficzne felietony i błyskotliwe eseje, a także żartobliwe wierszyki: limeryki, lepiej, altruistki. Tworzyła także kolaże, które nazywała „wyklejankami”. W latach 70. brakowało kartek pocztowych. Poetka zaczęła sama tworzyć kartki i w ten sposób korespondować z przyjaciółmi. Kolaże stanowiły dla niej rodzaj prywatnego listu. To często były anegdoty z kluczem, z ciepłą złośliwością i ironią poetki noblistki. Zdarzały się prace tematyczne - na przykład główny bohater był zwierzęciem. Do tego stosowny komentarz. Kolaże Szymborskiej łączyły paradoks, ironię i dowcip.

4. Dla kogo konkurs

Uczestnikami konkursu mogą być uczniowie szkół znajdujących się na terenie gminy Nasielsk oraz dorośli mieszkańcy gminy Nasielsk.

5. Kryteria oceny prac konkursowych

Oceniane będą:

- zgodność ze stylem kolaży Wisławy Szymborskiej;
- poczucie humoru;
- walory artystyczne;
- pomysłowość i oryginalność w ujęciu tematu;
- samodzielne wykonanie.

6. Postanowienia końcowe

O rozstrzygnięciu konkursu laureaci zostaną poinformowani indywidualnie drogą elektroniczną. Wyniki konkursu ogłoszone zostaną też na stronie www.noknasielsk.pl oraz na fanpage Nasielskiego Ośrodka Kultury w terminie do dnia 16 czerwca 2023 r.

Z najlepszych prac powstanie wystawa, którą będzie można oglądać w Nasielskim Ośrodku Kultury. W ten sposób uczczona zostanie 100. rocznica urodzin Wisławy Szymborskiej, przypadająca 2 lipca br. Podczas wernisażu laureatom rozdane zostaną nagrody rzeczowe i dyplomy. Werdykt Komisji Konkursowej jest ostateczny. Organizator zastrzega sobie prawo do zmian w Regulaminie Konkursu. Kwestie sporne, nieobjęte regulaminem lub wymagające dodatkowych interpretacji rozstrzygać będzie Organizator. Uczestnictwo w konkursie jest jednoznaczne z akceptacją regulaminu i klauzuli RODO dotyczących konkursu.

LIMERYKI

Limeryki to krótkie, groteskowe wiersze o tematyce humorystycznej, często wręcz absurdałnej. Jest to najczęściej pięć wersów o ustalonej liczbie sylab akcentowanych. Charakteryzuje je także określony schemat - zwyczajowo pierwszy wers to prezentacja głównego bohatera i miejsca akcji, w drugim rozwija się akcja, trzeci i czwarty zawiązują nowy rym, a piąty przynosi zabawne rozwiązanie opisywanej sytuacji. Limeryk to niesforne ziółko z ogrodu literatury angielskiej. Jakoś dziwnie przyjęło się też w Polsce, grunt okazał się podatny – pisała o limerykach Szymborska.

Poetka swoje limeryki pisała najchętniej w podróży i to podróży odbywanej samochodem, po bocznych, wyboistych drogach. Bodźcem do ich powstawania były mijane po drodze miejscowości, a tych jak wiadomo w podróżach samolotem, czy po autostradach nie widać.

Za polskich mistrzów limeryku Szymborska uważała Macieja Słomczyńskiego i Stanisława Barańczaka. A to kilka próbek limeryków Wisławy Szymborskiej:

Z limeryków chińsko-podhalańskich

Pewien Juhas z Pęksowego Brzyzku
ujrzał przyszłość w proroczym błysku:
szumi piknie Dunajec,
a na mostku baca Kitajec
Jasinecka pierze po pysku.

Z limeryków podhalańskich

Twierdzą mieszkańcy wioski Jurgów,
że się wywodzą od Habsburgów,
a ściślej mówiąc od Rudolfa,
który z ludnością grał tu w golfa.
Cóż to za żer dla dramaturgów!

Z limeryków chińskich

Pewien działacz imieniem Mao
narozrabiał w Chinach niemao.
Dobrze o nim pisao
usłużne „Żenmin Żypao”,
bo się bardzo tego Mao bao.

ALTRUITKI

Altruitki to kolejna żartobliwa forma poetycka Wisławy Szymborskiej. Powstała na podstawie wierszyka reklamowego z okresu późnego Bieruta lub wczesnego Gierka:

*Oszczędzając pracę żony
Jedz gotowe makarony.*

Poetkę oczarowało to zgrabne hasło i postanowiła stworzyć jeszcze kilka jego wariantów. Położyła jednak nacisk nie na obiekt reklamy, lecz na jego altruistyczną (stąd „altruitka”) perswazję: ulżyj komuś w czymś..., zrób coś dla kogoś. Wisława Szymborska uważała, że od takiej właśnie altruitki rozpoczęło się całe piśmiennictwo polskie: „Daj, ac ja pobruszę, a ty poczywaj”. Altruitki są w odruchu serca pisane, by komuś ulżyć, krowie, szczerom, posłom, wstydu damie.

Oszczędzając wstydu damie
lepiej cicho siedź, ty chamie.

Miał okradać krowę z mleka
dój bliskiego ci człowieka.

Nie męcz aptek i lekarza
sam znajdź drogę do cmentarza.

LEPIEJE

Lepiej to krótki, jednozdaniowy, często nonsensowny, groteskowy wierszyk, standardowo składający się z dwóch wersów. Pierwszy wers lepiej zazwyczaj opisuje jakieś bardzo przykre w skutkach zdarzenie, drugi natomiast stwierdza, że jest ono i tak lepsze od czegoś (pozornie) nieszkodliwego. Lepiej „kulinarny” Wisławy Szymborskiej powstał, aby ostrzegać gości przed jakimś paskudztwem, które może być serwowane nawet w najlepszej restauracji. Krótki wierszyk, łatwo wpadający w ucho, idealnie się do tego nadaje. Lepiej jako forma literacka później wyewoluował do porównywania dwóch opcji niezwiązanych z jedzeniem czy ofertą kulinarną. Lepiej stały się formą gry słownej i improwizacji satyryczno-poetyckiej.

Lepiej mieć horyzont wąski,
niż zamawiać tu zakąski.

Lepiej wynieść się z osiedla,
niż tu przełknąć choćby knedla.

Lepszy ku przepaści marsz,
niż z tych naleśników farsz.

Lepiej nie być w żony guście,
niż jeść boczek w tej kapuście.